C/2024/6040

10.10.2024.

# Ticamības deklarācija, ko par 9., 10. un 11. Eiropas Attīstības fondu ERP sagatavo Eiropas Parlamentam un Padomei. Neatkarīga revidenta ziņojums

(C/2024/6040)

## Atzinums

I. Mēs revidējām

a) 9., 10. un 11. Eiropas Attīstības fonda gada pārskatus, kuros ietilpst bilance, finanšu darbības rezultātu pārskats, naudas plūsmas pārskats, pārskats par neto aktīvu izmaiņām, finanšu pārskatu skaidrojumi un ziņojums par finanšu izpildi 2023. gada 31. decembrī slēgtajā finanšu gadā un kuri ir apstiprināti 2024. gada 25. jūnijā;

b) to pakārtoto *darījumu likumību un pareizību*, par kuru finanšu pārvaldību atbild Komisija ([1]).

## Pārskatu ticamība

### *Atzinums par pārskatu ticamību*

II. Uzskatām, ka 9., 10. un 11. Eiropas Attīstības fonda gada pārskati par 2023. gada 31. decembrī slēgto gadu visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo šo fondu finanšu stāvokli 2023. gada 31. decembrī, to darbību *rezultātus*, naudas plūsmas un neto aktīvu izmaiņas minētajā datumā slēgtajā gadā saskaņā ar Eiropas attīstības fondu Finanšu regulu un grāmatvedības noteikumiem, kas balstās uz starptautiski atzītiem publiskā sektora grāmatvedības standartiem.

## Pārskatiem pakārtoto darījumu likumība un pareizība

### *Ieņēmumi*

*Atzinums par ieņēmumu likumību un pareizību*

III. Mēs uzskatām, ka pārskatiem par 2023. gada 31. decembrī slēgto gadu pakārtotie ieņēmumi visos būtiskajos aspektos ir likumīgi un pareizi.

### *Izdevumi*

*Negatīvs atzinums par izdevumu likumību un pareizību*

IV. Ņemot vērā tā jautājuma nozīmību, kas aprakstīts punktā, kurā pamato negatīvu atzinumu par pārskatiem pakārtoto izdevumu likumību un pareizību, mēs uzskatām, ka izdevumos, kas apstiprināti pārskatos par 2023. gada 31. decembrī slēgto gadu, ir būtisks *kļūdu līmenis*.

([1]) Saskaņā ar 43., 48.–50. un 58. pantu Finanšu regulā, ko piemēro 11. Eiropas Attīstības fondam, šī ticamības deklarācija neattiecas uz to EAF līdzekļu daļu, kuru pārvalda EIB.

*Atzinuma pamatojums*

V. Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu federācijas (*IFAC*) *starptautiskajiem revīzijas standartiem (ISA)* un ētikas kodeksiem un *INTOSAI* starptautiskajiem augstāko revīzijas iestāžu standartiem (*ISSAI*). Mūsu pienākumi saskaņā ar šiem standartiem un kodeksiem ir plašāk aprakstīti šā ziņojuma iedaļā, kas attiecas uz revidenta pienākumiem. Mēs esam ievērojuši neatkarības prasības un ētikas pienākumus saskaņā ar Profesionālo grāmatvežu ētikas kodeksu, ko izstrādājusi Starptautiskās Ētikas standartu padome grāmatvežiem. Uzskatām, ka iegūtie revīzijas pierādījumi ir pietiekami un piemēroti mūsu atzinuma pamatošanai.

*Pamats negatīvam atzinumam par izdevumu likumību un pareizību*

VI. Mūsu kopējais *aplēstais kļūdu līmenis* izdevumos, kas apstiprināti 9., 10. un 11. EAF pārskatos par 2023. gada 31. decembrī slēgto gadu, ir 8,9 %. Ievērojamā šo izdevumu daļā (2023. gadā – 2,7 miljardi EUR, kas atbilst 96 % no mūsu revīzijas datu kopas) kļūdu līmenis ir būtisks. Tas attiecas uz gandrīz visiem izdevumiem, izņemot budžeta atbalstu un administratīvos izdevumus. Tātad apstiprinātajos gada izdevumos mūsu konstatēto kļūdu ietekme ir gan būtiska, gan plaši izplatīta.

**Galvenie revīzijas jautājumi**

VII. Galvenie revīzijas jautājumi ir tie, kuri saskaņā ar mūsu profesionālo spriedumu mūsu veiktajā kārtējā perioda finanšu pārskatu revīzijā bija vissvarīgākie. Šos jautājumus Palāta skatīja finanšu pārskatu revīzijas kopējā kontekstā un formulējot savu atzinumu par pārskatiem, bet par šiem jautājumiem mēs nesniedzam atsevišķu atzinumu.

***Uzkrātie izdevumi***

VIII. Mēs novērtējām pārskatos izklāstītos uzkrātos izdevumus, uz kuriem attiecas augsta aplēses pakāpe. 2023. gada beigās Komisija lēsa, ka attiecināmie izdevumi, kuri ir radušies, bet kurus atbalsta saņēmēji vēl nav paziņojuši, ir 5 074 miljoni EUR (2022. gada beigās – 5 427 miljoni EUR).

IX. Lai novērstu risku, ka uzkrājumi ir uzrādīti nepareizi, mēs pārbaudījām šo uzkrājumu aplēses aprēķinu un izlasi, kurā bija iekļauti 30 atsevišķi *priekšfinansējuma maksājumi* un 18 rēķini, kas bija reģistrēti, bet vēl nebija pārbaudīti. Šā darba rezultātā mēs secinājām, ka galīgajos pārskatos atzītie uzkrātie izdevumi bija pareizi.

***Potenciālā ietekme, kuru uz EAF 2023. gada pārskatiem rada Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības***

X. Kopš 2020. gada 1. februāra Apvienotā Karaliste (AK) vairs nav ES dalībvalsts. Saskaņā ar abu pušu noslēgto Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (“Izstāšanās līgums”) AK ir apņēmusies turpināt dalību Eiropas attīstības fondos līdz 11. EAF un visu iepriekšējo vēl atvērto Eiropas attīstības fondu *slēgšanai*. Apvienotā Karaliste uzņemsies visus tos pašus pienākumus, ko dalībvalstis, saskaņā ar iekšējo nolīgumu, ar kuru 11. EAF tika izveidots, kā arī pienākumus attiecībā uz iepriekšējiem Eiropas attīstības fondiem līdz to slēgšanai.

XI. Izstāšanās līgumā arī norādīts, ka gadījumā, ja par kādām summām no 10. EAF vai no iepriekšējo Eiropas attīstības fondu projektiem saistības nav uzņemtas vai ir atceltas, kad šis līgums stājas spēkā, šo summu AK daļa netiks izmantota atkārtoti. Tas pats attiecas uz Apvienotās Karalistes daļu 11. EAF līdzekļos, par kuriem saistības nav uzņemtas vai ir atceltas pēc 2023. gada 31. decembra.

XII. Pamatojoties uz to un mūsu veikto pārbaudi, nav finanšu ietekmes, kas paziņojama saistībā ar 2023. gada EAF pārskatiem. Mēs secinām, ka EAF pārskati 2023. gada 31. decembrī pareizi atspoguļo stāvokli saistībā ar izstāšanās procesu.

***Vadības pienākumi (Komisija)***

XIII. Saskaņā ar LESD 310.–325. pantu un 11. EAF Finanšu regulu vadības pienākums ir sagatavot un iesniegt EAF gada pārskatus, pamatojoties uz starptautiski atzītiem publiskā sektora grāmatvedības standartiem, un nodrošināt tiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Šie pienākumi ietver iekšējās kontroles mehānismu izveidi, ieviešanu un īstenošanu attiecībā uz finanšu pārskatu sagatavošanu un izklāstu tā, lai *krāpšanas* vai kļūdas dēļ tajos nebūtu sniegtas būtiski nepareizas ziņas. Vadībai ir galīgā atbildība par EAF pārskatiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību.

XIV. Sagatavojot EAF pārskatus, vadības pienākums ir novērtēt Eiropas attīstības fondu spēju turpināt darbību, izklāstīt visus svarīgos jautājumus un izmantot darbības turpināšanas pieņēmumu grāmatvedībā, ja vien vadība neplāno likvidēt struktūru vai pārtraukt darbības vai ja tai nav citas reālas alternatīvas, kā vien struktūras likvidēšana vai darbību pārtraukšana.

XV. Vadība ir atbildīga par Eiropas attīstības fondu finanšu pārskatu sagatavošanas procesa pārraudzību.

***Revidenta pienākumi EAF pārskatu un pakārtoto darījumu revīzijā***

XVI. Mūsu mērķi ir iegūt pamatotu pārliecību par to, ka EAF pārskatos nav sniegtas būtiski nepareizas ziņas un ka pakārtotie darījumi ir likumīgi un pareizi, un, balstoties uz mūsu veikto revīziju, sniegt Eiropas Parlamentam un Padomei *ticamības deklarāciju*, kas attiecas uz pārskatu ticamību un tiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Pamatota pārliecība ir augsts pārliecības līmenis, bet tā nav garantija, ka revīzijā vienmēr tiks atklāti visi iespējamie būtiski nepareizu ziņu vai būtisku neatbilstību gadījumi. Tie var rasties krāpšanas vai kļūdas dēļ un tos uzskata par būtiskiem tad, ja var pamatoti sagaidīt, ka atsevišķi vai kopā tie varētu ietekmēt saimnieciskus lēmumus, kuri pieņemti, pamatojoties uz EAF pārskatiem.

XVII. Attiecībā uz ieņēmumiem mēs pārbaudām visas dalībvalstu iemaksas un citu veidu ieņēmumu darījumu izlasi.

XVIII. Saistībā ar izdevumiem mēs pārbaudām maksājumu darījumus, kad izdevumi ir radušies un ir iegrāmatoti un apstiprināti. Šī pārbaude aptver visas maksājumu kategorijas (izņemot avansa maksājumus) to veikšanas stadijā. Avansa maksājumus pārbauda tad, kad *līdzekļu saņēmējs* ir sniedzis pierādījumu par to atbilstīgu izmantošanu un iestāde vai struktūra ir pieņēmusi šo pierādījumu, avansa maksājumu dzēšot, kas var nenotikt līdz nākamajam gadam.

XIX. Visas revīzijas gaitā mēs liekam lietā profesionālo spriedumu un saglabājam profesionāli skeptisku attieksmi. Mēs veicam arī šādas darbības:

— apzinām un novērtējam riskus, ka krāpšanas vai kļūdas dēļ EAF pārskatos ir sniegtas būtiski nepareizas ziņas vai ka saistībā ar pakārtotajiem darījumiem ir būtiski pārkāpts EAF tiesiskais regulējums. Mēs izstrādājam un īstenojam revīzijas procedūras, lai reaģētu uz šo risku, un iegūstam revīzijas pierādījumus, kas ir pietiekami un piemēroti mūsu atzinuma pamatošanai. Gadījumus, kad būtiski nepareizas ziņas ir sniegtas vai neatbilstības radušās krāpšanas dēļ, ir grūtāk atklāt nekā kļūdas izraisītus gadījumus, jo krāpšana var ietvert slepenu vienošanos, viltošanu, tīšus izlaidumus, datu sagrozīšanu vai iekšējās kontroles apiešanu. Attiecīgi ir lielāks risks, ka šādi gadījumi paliks neatklāti.

— iepazīstamies ar iekšējo kontroli, kas attiecas uz revīziju, lai izstrādātu atbilstošas revīzijas procedūras, nevis lai sniegtu atzinumu par iekšējās kontroles *efektivitāti*;

— novērtējam izmantoto grāmatvedības metožu piemērotību un vadības veikto grāmatvedības aplēšu pamatotību un ar to saistīto vadības sniegto informāciju;

— izdarām secinājumus par to, vai vadība ir pienācīgi izmantojusi darbības turpināšanas pieņēmumu grāmatvedībā un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, spriežam, vai attiecībā uz notikumiem vai nosacījumiem pastāv būtiska nenoteiktība, kas var radīt nopietnas šaubas par Eiropas attīstības fondu spēju turpināt darbību. Ja secinām, ka šāda būtiska nenoteiktība pastāv, mums savā ziņojumā uz to ir jāvērš uzmanība, norādot uz attiecīgo informāciju EAF pārskatos, vai arī, ja šī informācija ir neadekvāta, mums ir jāgroza savs atzinums. Mūsu secinājumi balstās uz revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz ziņojuma sagatavošanai. Tomēr turpmāki notikumi vai nosacījumi var likt Eiropas attīstības fondiem pārtraukt darbības turpināšanu;

— novērtējam gada pārskatu vispārējo izklāstu, uzbūvi un saturu, tostarp visas informācijas sniegšanu, un vērtējam, vai pakārtotie darījumi un notikumi gada pārskatos ir izklāstīti patiesi.

XX. Mēs sazināmies ar vadību arī par revīzijai plānoto tvērumu un laika grafiku, kā arī par nozīmīgiem revīzijas konstatējumiem, tostarp par visiem konstatējumiem, kas attiecas uz būtiskiem iekšējās kontroles trūkumiem.

XXI. No jautājumiem, kas apspriesti ar Komisiju, mēs apzinām tos, kuri EAF pārskatu revīzijā ir vissvarīgākie un kuri tādējādi ir galvenie revīzijas jautājumi kārtējā periodā. Šos jautājumus mēs aprakstām savā ziņojumā, ja vien ar likumu vai noteikumiem nav aizliegta to atklāšana plašākai sabiedrībai vai – ārkārtīgi retos gadījumos – ja secinām, ka informācija mūsu ziņojumā nav jāsniedz, jo ir pamats domāt, ka tās atklāšana varētu radīt negatīvas sekas, kuras būtu lielākas par labumu, ko gūtu sabiedrība.

2024. gada 5. jūlijā

Tony Murphy
*priekšsēdētājs*

*European Court of Auditors*
***12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg***